

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут філології

Кафедра романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕРЕКЛАД ТА МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ»
5 КУРС

для студентів

спеціальності	035 Філологія
освітнього рівня	другого (магістерського)
спеціалізації	035.052 Романські мови та літератури (переклад включно), перша-італійська
освітньої програми	035.052.02 Мова і література (італійська)

Київ – 2021

Розробник:

Павлова Г.В., кандидат філософських наук, доцент кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства.

Викладач:

Павлова Г.В., кандидат філософських наук, доцент кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства.

Протокол від “ ”

2021 року №

Завідувач кафедри романської філології

та порівняльно-типологічного мовознавства Р. К. Махачашвілі

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «Мова та література (італійська)»
_____ .2021 р.

Гарант освітньої програми

С. Дель Гаудіо

Робочу програму перевірено

08.09.2021 р.

Заступник директора Інституту філології

Л. І. Заяц

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна	заочна	
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська/італійська/українська		
Загальний обсяг кредитів/годин	7/210		-
Курс	5		-
Семестр	9		-
Кількість змістових модулів з розподілом:	3		-
Обсяг кредитів	3		-
Обсяг годин, у тому числі:	90		-
Аудиторні	36		-
Модульний контроль	6		-
Семестровий контроль	2		-
Самостійна робота	48		-
Форма семестрового контролю	залік	екзамен	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу полягає у викладі основних сучасних аспектів перекладу та міжкультурної комунікації, набутті певних навичок та умінь перекладацької діяльності, які забезпечують правильний вибір перекладацької стратегії як з італійської мови на українську, так і з української мови на італійську.

Об'єкт: вивчення перекладних текстів та відеоматеріалів з метою отримання об'єктивних даних для розвитку теорії перекладу та навичок міжкультурної комунікації.

Курс викладається англійською, італійською та українською мовами.

Під час практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні магістри філології, **набувають таких програмних компетентностей: ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК12 (загальні компетентності); ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10, ФК11 (фахові компетентності):**

- **ЗК2** - Здатність бути критичним і самокритичним.
- **ЗК3** - Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК4** - Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК5** - Здатність працювати в команді та автономно.

- **ЗК6** - Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- **ЗК7** - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- **ЗК8** - Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- **ЗК9** - Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- **ЗК10** - Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

- **ФК6** - Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- **ФК7** - Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- **ФК8** - Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
- **ФК9** - Мовленнєва: володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями й навичками іспанської мови на рівні С1; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції.
- **ФК10** - Комунікативна: уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову іспанською мовою з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності; володіння базовими знаннями для перекладацького супроводу.
- **ФК11** - Прикладна: володіння сучасними технологіями та програмним забезпеченням для роботи з банками перекладацької пам'яті, корпусами, електронними словниками та базами даних, а також лінгводидактичними уміннями, методичними прийомами та організаційними технологіями, необхідними для ефективної роботи, а також знання норм законодавства про інтелектуальну власність, уміння вирішувати питання реалізації норм авторського права на практиці.

Організація навчальної діяльності в Центрі прикладних комунікативних технологій.

Основною метою організації навчальної діяльності в Центрі прикладних комунікативних технологій з перекладознавства є підготовка майбутнього випускника до перекладацької діяльності. Виходячи з того, що теоретичні знання, накопичені поза контекстом дії, не можуть бути такими, що мобілізуються, і мобілізованими у вирішенні професійних завдань, робота студентів у Центрі спрямована на організацію клінічних форм професійної підготовки майбутнього перекладача, тобто на інтенсивне тренування в

перекладі за допомогою теоретичних положень. Практика для студента стає одночасно діяльністю з побудови теоретичних концептів і нових знань, а також діяльністю з інтеграції та мобілізації набутих здібностей і компетенцій. Задля ефективної реалізації зазначеної мети підготовка студентів має характер тренування. Постійно організуються семінари і тренінги, присвячені перекладу джерел різних жанрів, групи роздуму над різними аспектами перекладу, ательє клінічного стилю; забезпечується чергування теорії й практики в навчанні студентів мовних спеціальностей. Викладач університету виконує роль „тренера”, який спостерігає, намічає шляхи, спрямовує ментальні процеси майбутнього вчителя. Його функції спрямовані на підтримку й організацію роботи з самоаналізу, вони дають можливість допомагати майбутнім викладачам інтерпретувати свої практики та професійну поведінку й, таким чином, поступово створювати, вибудовувати специфічні навички та компетенції, зважаючи на особистий досвід кожного з них.

3. Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну “Переклад та міжкультурна комунікація”, студенти *повинні мати такі програмні результати навчання: ПРН-1, ПРН-3, ПРН-6, ПРН-7, ПРН-8, ПРН-9, ПРН-10, ПРН-11, ПРН-13, ПРН-14, ПРН-15, ПРН-16, ПРН-17, ПРН-18:*

- **ПРН-1** – Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
- **ПРН-3** – Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі іспанської філології.
- **ПРН-6** – Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.
- **ПРН-7** – Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.
- **ПРН-8** – Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.
- **ПРН-9** – Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти в іспанській/італійській/французькій філології.
- **ПРН-10** – Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати італомовні тексти різних стилів і жанрів.
- **ПРН-11** – Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
- **ПРН-13** – Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних

філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

- **ПРН-14** – Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.
- **ПРН-15** – Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.
- **ПРН-16** – Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв’язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
- **ПРН-17** – Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в галузі іспанської/італійської/французької філології.
- **ПРН-18** – Володіти італійською мовою на рівні С1 для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Кількість годин між видами робіт					
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	Самостійна
ІХ семестр							
Змістовний модуль І. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ОСОБЛИВИЙ ВИД СПІЛКУВАННЯ							
Тема 1. Виникнення та розвиток міжкультурної комунікації	2	2					
Тема 2. Теоретичні основи міжкультурної комунікації	6	2					4
Тема 3. Взаємодія лінгвокультур як основа міжкультурної комунікації	2			2			
Тема 4. Сприйняття, сформовані	6			2			4

культурою та його перешкоди в міжкультурній комунікації: особисті сприйняття в рамках культури.						
Тема 5. Комунікативний процес як форма вербальної комунікації	6			2		4
Тема 6. Складові комунікативного процесу. Загальна характеристика комунікативного акту	6			2		4
Тема 7. Засоби мовного коду в комунікації. Дискурс, мовленнєвий жанр, мовленнєвий акт	2			2		
Модульний контроль №1	2					
Разом:	32	4		10		16
Змістовний модуль II. КОМУНІКАТИВНІ ПЕРЕШКОДИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ, МОВА І МІЖКУЛЬТУРНА ВЗАЄМОДІЯ						
Тема 8. Парадокси міжкультурного спілкування	6			2		4
Тема 9. Міжкультурна взаємодія в призмі ділової комунікації	6			2		4
Тема 10. Комунікативна асиметрія. Подолання культурних стереотипів та міжкультурних перешкод	6			2		4
Тема 11 Вербальна комунікація та Невербальна комунікація її перешкоди в міжкультурному середовищі.	6			2		4
Тема 12. Категорії невербального спілкування	2			2		
Модульний контроль №2	2			10		16
Разом:	28					
Змістовий модуль III. ОСОБЛИВОСТІ МІЖКУЛЬТУРНОГО СВІТОСПРИЙНЯТТЯ						
Тема 13. Особливості міжкультурного світосприйняття.				2		4
Тема 14. Національно-культурна специфіка максим мовного спілкування				2		4
Тема 15. Типи культур і міжкультурні стилі комунікації				2		
Тема 16. Віддзеркалення змін і				2		4

розвитку культури в мові							
Тема 17. Мова та ідеологія				2			4
Тема 18. Роль мови у формуванні особистості				2			
Модульний контроль № 3	2						
Разом:	30			12			16
Всього за 1 семестр	90	4		32			48

Теми самостійної роботи

Змістовий модуль та теми курсу	Теми, винесені на самостійне вивчення
ІХ семестр	
Змістовний модуль І. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ОСОБЛИВИЙ ВИД СПІЛКУВАННЯ	
Тема 2. Теоретичні основи міжкультурної комунікації	Локальні культури та їх співіснування. Культурно-антропологічний підхід до кроскультурної інтеракції.
Тема 4. Сприйняття, сформовані культурою та його перешкоди в міжкультурній комунікації: особисті сприйняття в рамках культури	Цінності, вірування та переконання у міжкультурному аналізі.
Тема 5. Комунікативний процес як форма вербальної комунікації	Структура комунікативного процесу.
Тема 6. Складові комунікативного процесу. Загальна характеристика комунікативного акту	Загальна характеристика складових комунікативного акту.
Змістовний модуль ІІ. КОМУНІКАТИВНІ ПЕРЕШКОДИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ, МОВА І МІЖКУЛЬТУРНА ВЗАЄМОДІЯ	
Тема 8. Парадокси міжкультурного спілкування	Змінні міжкультурної комунікації як її системні складові.
Тема 9. Міжкультурна взаємодія в призмі ділової комунікації	Низький та високий контекст, збереження „обличчя”, ієрархія, історія та досвід, домінуючі символи. сила/влада, стать, соціальні класи, правила, соціальні формування, шаблони міркування, цінності, світогляд.

Тема 10. Комунікативна асиметрія. Подолання культурних стереотипів та міжкультурних перешкод	Крос-культурний менеджмент.
Тема 11 Вербальна комунікація та Невербальна комунікація її перешкоди в міжкультурному середовищі	Вербальні та невербальні засоби спілкування.
Змістовий модуль III КОМУНІКАТИВНІ ПЕРЕШКОДИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	
Тема 13. Особливості міжкультурного світосприйняття	Технологія формування міжкультурної комунікації.
Тема 14. Національно-культурна специфіка максим мовного спілкування	Національно-культурна специфіка мовленнєвої поведінки.
Тема 16. Віддзеркалення змін і розвитку культури в мові	Діалог культур.
Тема 17. Мова та ідеологія	Мовні і концептуальні картини світу.

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль I. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ОСОБЛИВИЙ ВИД СПІЛКУВАННЯ

Тема 1. Виникнення та розвиток міжкультурної комунікації

Передумови виникнення міжкультурної комунікації як науки. Термінологічний різнобій. Теорії міжкультурного спілкування Е. Холла, К. Клакхона – Ф. Стродбека, Сепіра – Уорфа. Інтерпретація мовленнєвої поведінки Л. Самовара і Р. Портера. Становлення міжкультурної комунікації в Європі. Утвердження міжкультурної комунікації в Україні та слов'янських країнах. Сприяння Корпусу Миру розв'язанню проблем кроскультурної комунікації.

Рекомендована література: 1, 2.

Тема 2. Теоретичні основи міжкультурної комунікації

Поняття та сутність культури. Характерні особливості культури. Культурна антропология. Локальні культури та їх співіснування. Культурно-антропологічний підхід до кроскультурної інтеракції. Поняття “соціалізації”, “інкультурації” та “акультурації”. Культура та мовна поведінка. Цінності, вірування та переконання у міжкультурному аналізі.

Рекомендована література: 1, 2.

Тема 3. Взаємодія лінгвокультур як основа міжкультурної комунікації

Комунікативна функція культури. Зіткнення культурних проявів як шлях до усвідомлення національно-специфічних особливостей. Теорія “айсберга”. Тришарова сутність культури. Фактори, що визначають національно-культурну мовну специфіку. Моделі вивчення культурно-мовної взаємодії між представниками різних мовних спільнот.

Рекомендована література: 1, 2.

Тема 4. Сприйняття, сформовані культурою та його перешкоди в міжкультурній комунікації: особисті сприйняття в рамках культури.

Атрибуція, поняття сприйняття, категорії сприйняття. Упередження: забобон, стереотип; колективізм та індивідуалізм. Низький та високий контекст, збереження „обличчя”, ієрархія, історія та досвід, домінуючі символи. сила/влада, статъ, соціальні класи, правила, соціальні формування, шаблони міркування, цінності, світогляд.

Рекомендована література: 1, 2.

Тема 5. Комунікативний процес як форма вербальної комунікації

Механізми засвоєння культури. Інкультурація і соціалізація.

Рекомендована література: 1, 2.

Тема 6. Складові комунікативного процесу. Загальна характеристика комунікативного акту

Механізми засвоєння культури. Інкультурація і соціалізація. Процес акультурації та його результати. Науковий опис культури. Кроскультурні (міжкультурні) дослідження.

Рекомендована література: 1, 2.

Тема 7. Засоби мовного коду в комунікації. Дискурс, мовленнєвий жанр, мовленнєвий акт

Сутність проблеми співвідношення мови і культури. Різні підходи до вивчення проблеми співвідношення мови і культури. Гіпотеза лігвістичної відносності.

Переклад як спосіб сприйняття чужої культури. Переклад як лінгвокультурологічний процес. Питання перекладності / неперекладності.

Рекомендована література: 1, 2.

Змістовний модуль II. КОМУНІКАТИВНІ ПЕРЕШКОДИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ, МОВА І МІЖКУЛЬТУРНА ВЗАЄМОДІЯ

Тема 8. Парадокси міжкультурного спілкування

Міжкультурна комунікація та постулати П. Грайса. 11 фундаментальних міжкультурних парадоксів. Характер когніції й когнітивна гнучкість. Абстрагування й фільтрація інформації. Спрощення й асоціювання. Комбінування, реорганізація інформації, акцентування. Фонові знання й інтерпретація. Змінні міжкультурної комунікації як її системні складові. Контекст міжкультурної комунікації. Параметри змісту інформації. Поняття “культурного шоку”. Ступені культурного шоку. Зворотний культурний шок. Шляхи подолання культурного шоку. Міжкультурний конфлікт. Відмінність міжкультурного й етнічного конфліктів. Шляхи розв’язання міжкультурних конфліктів.

Рекомендована література: 1, 2.

Тема 9. Міжкультурна взаємодія в призмі ділової комунікації

Сутність міжкультурного ділового спілкування. Культура і мова як провідні категорії міжкультурного ділового спілкування. Моделі соціального та ділового міжкультурного спілкування. Невербальне спілкування й міжкультурне ділове співробітництво. Вербальна міжкультурна бізнес комунікація. Перепони міжкультурного ділового спілкування.

Рекомендована література: 1, 2.

Тема 10. Комунікативна асиметрія. Подолання культурних стереотипів та міжкультурних перешкод

Культурний шок і стереотипи. Етнічні, расові та культурні стереотипи. Підходи до успішного міжкультурного спілкування. Поради для міжкультурного спілкування.

Рекомендована література: 1, 2.

Тема 11. Вербальна комунікація та Невербальна комунікація її перешкоди в міжкультурному середовищі. Категорії невербального спілкування

Фізичне середовище, Час, Мова тіла, кінесика, окулесика, зоровий контакт; міміка, Безпосередність поведінки, зовнішність і запах як категорії невербального спілкування, перешкоди, створювані зовнішнім виглядом і запахами в міжкультурному середовищі. Вокаліка як категорія невербального спілкування.

Рекомендована література: 1, 2.

Тема 12. Категорії невербального спілкування

Колір, його використання в спілкування, перешкоди в сприйнятті кольору в міжкультурному середовищі.

Рекомендована література: 1, 2.

Змістовний модуль III. Особливості міжкультурного світосприйняття

Тема 13. Особливості міжкультурного світосприйняття.

Відображення національних розбіжностей часової картини світу в мовах. Простір у різних культурах. Розбіжності національних інтерпретацій простору. Відображення національних розбіжностей просторової картини світу в мовах.

Рекомендована література: 1, 2.

Тема 14. Національно-культурна специфіка максимум мовного спілкування
Основні підходи до вивчення субкультурних спільнот. Молодіжні субкультури: особливості виникнення і комунікації.

Рекомендована література: 1, 2.

Тема 15. Типи культур і міжкультурні стилі комунікації

Основні типи культур. Типи культур за контекстною спрямованістю. Типи культур за спрямованістю мети діяльності. Типи культур за дистанцією влади. Типи культур за ставленням до невизначеності. Типи культур за гендерною ознакою. Типологічні особливості української культури.

Рекомендована література: 1, 2.

Тема 16. Віддзеркалення змін і розвитку культури в мові

Міжкультурні стилі комунікації. Міжкультурні особливості комунікативної поведінки.

Рекомендована література: 1, 2.

Тема 17. Мова та ідеологія

Єдність законів природи, мов і культур. Мова і ноосфера. Мова як енергія людської культури. Концепція «семантичних примітивів». Поняття метамови.

Рекомендована література: 1, 2.

Тема 18. Роль мови у формуванні особистості

Аксиома співвідношення макро- та мікросвітів. Елементарні семантичні одиниці. Найпростіші ментальні концепти. Процеси гармонізації універсуму і ноосфери.

Рекомендована література: 1, 2.

6. Контроль навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	1	-	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	5	5	5	5	6	6
Робота на практичних заняттях	10	5	50	5	50	6	60
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом			91		90		101
Форма контролю		-					
Максимальна кількість балів: 282							
Розрахунок коефіцієнта: 2,82							

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

6.1. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Самостійна робота до Теми 2. Теоретичні основи міжкультурної комунікації (4 год.)

Підготувати текст доповіді (500 слів) мовою спеціалізації і зробити переклад доповіді українською.

Самостійна робота до Теми 4. Сприйняття, сформовані культурою та його перешкоди в міжкультурній комунікації: особисті сприйняття в рамках культури. (4 год.)

Підготувати текст доповіді (500 слів) мовою спеціалізації і зробити переклад доповіді українською.

Самостійна робота до Теми 5. Комунікативний процес як форма вербальної комунікації (4 год.)

Підготувати текст доповіді (500 слів) мовою спеціалізації і зробити переклад доповіді українською.

Самостійна робота до Теми 6. Складові комунікативного процесу. Загальна характеристика комунікативного акту (4 год.)

Підготувати текст доповіді (500 слів) мовою спеціалізації і зробити переклад доповіді українською.

Самостійна робота до Теми 8. Парадокси міжкультурного спілкування (4 год.)

Підготувати текст доповіді (500 слів) мовою спеціалізації і зробити переклад доповіді українською.

Самостійна робота до Теми 9. Міжкультурна взаємодія в призмі ділової комунікації (4 год.)

Підготувати текст доповіді (500 слів) мовою спеціалізації і зробити переклад доповіді українською.

Самостійна робота до Теми 10. Комунікативна асиметрія. Подолання культурних стереотипів та міжкультурних перешкод (4 год.)

Підготувати текст доповіді (500 слів) мовою спеціалізації і зробити переклад доповіді українською.

Самостійна робота до Теми 11 Вербальна комунікація та Невербальна комунікація її перешкоди в міжкультурному середовищі (4 год.)

Підготувати текст доповіді (500 слів) мовою спеціалізації і зробити переклад доповіді українською.

Самостійна робота до Теми 13. Особливості міжкультурного світосприйняття (4 год.)

Підготувати текст доповіді (500 слів) мовою спеціалізації і зробити переклад доповіді українською.

Самостійна робота до Теми 14. Національно-культурна специфіка максимум мовного спілкування (4 год.)

Підготувати текст доповіді (500 слів) мовою спеціалізації і зробити переклад доповіді українською.

Самостійна робота до Теми 16. Віддзеркалення змін і розвитку культури в мові (4 год.)

Підготувати текст доповіді (500 слів) мовою спеціалізації і зробити переклад доповіді українською.

Самостійна робота до Теми 17. Мова та ідеологія (4 год.)

Підготувати текст доповіді (500 слів) мовою спеціалізації і зробити переклад доповіді українською.

Рекомендації до виконання завдань для самостійної роботи

Завдання для самостійної роботи необхідно виконати в повному обсязі. Необхідно ознайомитися з метою цього завдання. Уважно прочитайте завдання. Зафіксуйте свої первісні знання по кожному з питань (Я знаю, що.../або Я не знаю...). Після цього опрацюйте науково-методичні джерела з рекомендованої літератури (основної та додаткової) за темою. Знайдіть відповіді на проблемні питання. Письмово зафіксуйте їх і підготуйтеся до участі в усній дискусії на занятті.

Критерії оцінювання виконання студентами завдань для самостійної роботи

Максимальна кількість – 5 балів. З них: за усну відповідь на проблемне питання – 3 бали (ураховується: відповідність змісту; повнота і ґрунтовність

викладу; доказовість і логічність викладу; термінологічна коректність; здатність до обґрунтування рішень; володіння нормами літературної мови і культури усної відповіді); за доповідь – 2 бали.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кожний модуль включає бали за модульну контрольну роботу (модульний контроль). Модульна контрольна робота проводиться після завершення лекційних і практичних занять, що належать до певного модуля. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики в межах Електронного навчального комплексу з дисципліни.

Критерії оцінювання виконання студентами модульного контролю

Модульний контроль проводиться:

- у формі тестових завдань множинного чи перехресного вибору. За кожен правильну відповідь нараховується відповідна кількість балів, зазначена в інструкції. За неправильні відповіді бали не нараховуються. Максимально можлива кількість балів - 25;

- у формі творчого письмового завдання. Від максимально можливої кількості балів – 25 за кожен лексичну чи суттєву граматичну помилку знімається 1 бал, за стилістичну, незначну граматичну, орфографічну помилку знімається 0,5 бала, за кожен неправильну постановку наголосу – 0, 25 бала, за невідповідність виконаного завдання темі знімається 1-5 балів залежно від ступеня змістових похибок.

Критерії оцінювання виконання студентами модульного контролю

„Відмінно” – 100-90 % правильних відповідей – (25-23 бали)

„Дуже добре” – 82-89 % правильних відповідей – (22-21 бал)

„Добре” – 75-81 % правильних відповідей – (20-19 балів)

„Задовільно” – 69-74 % правильних відповідей – (18-17 балів)

„Достатньо” – 60-68 % правильних відповідей – (16-15 балів)

„Незадовільно” – 0-59 % правильних відповідей – (14 балів і нижче)

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Згідно з навчальним планом семестровим контролем у 9 семестрі є залік - підсумкове оцінювання всіх модулів, яке включає бали за відвідування, поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульні контрольні роботи.

Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. *Місце міжкультурної комунікації в системі культурологічного знання.*
2. *Міжкультурна комунікація як гуманітарна дисципліна.*
3. *Міждисциплінарний характер “Міжкультурної комунікації”.*
4. *Предмет, об’єкт і суб’єкт міжкультурної комунікації як галузі наукового знання.*
5. *Методологічні засади міжкультурної комунікації як галузі наукового знання.*
6. *Предмет і завдання міжкультурної комунікації як навчальної дисципліни.*
7. *Історичні фактори і обставини виникнення міжкультурної комунікації.*
8. *Етапи розвитку міжкультурної комунікації в США.*
9. *Утвердження міжкультурної комунікації в Європі.*
10. *Основні напрямки і підходи досліджень в міжкультурній комунікації*
11. *Поняття міжкультурної комунікації. Основні підходи до визначення міжкультурної комунікації.*
12. *Спілкування і комунікація: спільне і відмінне.*
13. *Структура міжкультурної комунікації: причини, форми, види, типи і результати комунікації.*
14. *Поняття макро- і мікрокультури в міжкультурній комунікації*
15. *Сутність міжкультурної комунікації.*
16. *Детермінанти міжкультурної комунікації.*
17. *Форми міжкультурної комунікації.*
18. *Акультурація в міжкультурній комунікації.*
19. *Поняття інкультурації в міжкультурній комунікації.*
20. *“Культурний шок” та його місце у засвоєнні “чужої” культури.*
21. *Види міжкультурної комунікації.*
22. *Вербальна комунікація.*
23. *Форми вербальної комунікації.*

24. *Стили вербальної комунікації.*
25. *Контексти вербальної комунікації.*
26. *Невербальна комунікація та її сутність.*
27. *Кінесика як вид невербальної комунікації.*
28. *Проксеміка як вид невербальної комунікації.*
29. *Хронеміка як вид невербальної комунікації.*
30. *Окулістика, такесика та сенсоріка як види невербальної комунікації.*
31. *Сутність і засоби паравербальної комунікації.*
32. *Проблема розуміння в міжкультурній комунікації.*
33. *Процес сприйняття та його основні детермінанти.*
34. *Міжособистісна аттракція та її основні елементи.*
35. *Атрибуція та її роль у міжкультурній комунікації.*
36. *Природа міжкультурних конфліктів. Причини їх виникнення та способи подолання.*
37. *Результати міжкультурної комунікації.*
38. *Ефективна комунікація та її елементи.*
39. *Поняття і сутність толерантності.*
40. *Толерантність в міжкультурній комунікації.*
41. *Поняття “культурної компетенції” та її основні компоненти.*
42. *Рівні міжкультурної компетентності та способи її підвищення.*
43. *Особливості теорій міжкультурної комунікації*
44. *Теорія високо- і низькоконтекстуальних культур Е. Холла.*
45. *Теорія культурних вимірів Г. Хофштеде.*
46. *Дистанція влади як показник виміру культури (за Г. Хофштеде).*
47. *Індивідуалізм-колективізм як показник виміру культури (за Г. Хофштеде).*
48. *Маскулінність-фемінність як показник виміру культури (за Г. Хофштеде).*
49. *Запобігання невизначеності як показник виміру культури (за Г. Хофштеде).*
50. *Теорія культурної грамотності Е. Хирша.*
51. *Модель засвоєння чужої культури М. Беннета.*

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FХ	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 120 год., з них лекційних – 4 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 76 год., МК – 6 год, семестровий контроль – 2 год.

Разом: 90 год.: лекції – 4 год., практичні заняття - 32 год., самостійна робота – 48 год., модульний контроль – 6 год

Модулі	Модуль 1.		Модуль 2.		Модуль 3	
Назва модуля	МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ОСОБЛИВИЙ ВИД СПІЛКУВАННЯ		КОМУНІКАТИВНІ ПЕРЕШКОДИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ, МОВА І МІЖКУЛЬТУРНА ВЗАЄМОДІЯ		ОСОБЛИВОСТІ МІЖКУЛЬТУРНОГО СВІТОСПРИЙНЯТТЯ	
Присутність на лекції	2					
Присутність на практичному занятті	5		5		6	
Бали за роботу на практичних	50		50		60	
Самостійна робота	5	5	5	5	5	5
Модульний	25		25		25	
Кількість балів за модулі	91		90		101	
Максимальна кількість балів	282					
Коефіцієнт	2,82					

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література:

1. **Samovar L.A.** *Communication between Cultures (Wadsworth Series in Communication Studies)* [Text] / Larry A. Samovar, Richard E. Porter, Edwin R. McDaniel. – 6th ed. – London: Wadsworth Publishing, 2006. – 432 p.
2. **Манакін В.М.** *Мова і міжкультурна комунікація.* – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 288 с.

Додаткова література

1. **Jandt F.E.** *An Introduction to Intercultural Communication: Identifies in a Global Community* [Text] / Fred E. Jandt. – 5th ed. – Thousand Oaks CA: Sage, 2007. – 444 p.
2. **Kim Y.Y.** *Becoming Intercultural: An Integrative Theory of Communication and Cross-cultural Adaptation (Current Communication: An Advanced Text)* [Text] / Young Y. Kim. – Thousand Oaks: Sage Publications, CA, 2000. – 336 p.
3. **Gudykunst W.B.** *Cross-cultural and intercultural communication* [Text] / William B. Gudykunst. – Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2003. – 312 p.
4. **Scollon R., Scollon S. W.** *Intercultural communication: A discourse approach* /R. Scollon, S. W. Scollon – Malden, Mass.: Blackwell Publishers, 2001. – 107 p.
5. **Ting-Toomey S.** *Communicating across Cultures* [Text] / Stella Ting-Toomey. – New York, NY: The Guilford Press, 1999. – 310 p.
6. **Thompson Neil.** *Communication and Language.* – N.Y.: McMillan, 2003. – 200 p.
7. **Бацевич Ф. С.** *Основи комунікативної лінгвістики* / Ф. С. Бацевич.. – К. : Видавничий центр «Академія», 2004. – 344 с.
8. **Бацевич Ф. С.** *Словник термінів міжкультурної комунікації* / Ф. С. Бацевич. –К. : Довіра, 2007. – 205 с.
9. **Грушевицкая Т. Г.** *Основы межкультурной коммуникации* : [учеб. пособ.] /Т. Г. Грушевицкая, В. Д. Попков, А. П. Садохин – М : Альфа-М: ИНФРА-М, 2006. – 288 с.
10. **Донец П. Т.** *Основы общей теории межкультурной коммуникации: научный статус, понятийный аппарат, языковой и неязыковой аспекты, вопросы этики и дидактики* / П. Т. Донец. – Харьков : Штрих, 2001. – 386 с.

Ресурси

1. **Intercultural Communication By Shanghai International Studies University (Sisu)** <https://www.futurelearn.com/courses/intercultural-communication/3/todo/5615>
2. **A World of Difference: Exploring Intercultural Communication** <https://www.udemy.com/intercultural/learn/v4/overview/>

3. **Communication interculturelle: Les dimensions de la culture**
<https://www.globestoppeuse.com/dimensions-de-la-culture/>
4. **The Centre for Intercultural Communication** offers services and programs designed to address the challenges faced by organizations and individuals in international and multicultural settings: www.cic.cstudies.ubc.ca/index.html
5. **Intercultural Communication Homepage:** This site is intended for those studying intercultural communication as part of career preparation, and contains recommended reading and other resources: www2.soc.hawaii.edu/com/resources/intercultural/Intercultural.html
6. **The Integrated Resources Group** provides solutions to cross-cultural problems utilizing project-specific and context-appropriate resources, for example resources for expatriates and repatriates: www.expats-repat.com
7. **The Web of Culture:** a consulting firm and website which seeks to educate its visitors on the topic of cross-cultural communications online today: www.webofculture.com
8. **SIETAR: Society for Intercultural Education Training and Research:** www.sietar-europa.org
9. **The Intercultural Communication Institute** is designed to foster an awareness and appreciation of cultural difference in both the international and domestic arenas by educational means: www.intercultural.org